

Sygn. akt I C 670/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : S.S.O. Grażyna Lipianin

Protokolant : Rafał Marczuk

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2014r. na rozprawie

sprawy z powództwa

A. M.

przeciwko

Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. i Dyrektora Aresztu Śledczego w B.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu;

III. nieuiszczone koszty sądowe przejmują na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 670/08

UZASADNIENIE

W pozwie z 7 listopada 2008r. A. M. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. kwoty 300.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyroku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu podnosił nieprawidłowości w leczeniu podczas pobytu w Zakładzie Karnym w C. (pozew k. 2-8).

W odpowiedzi na pozew pozwany reprezentowany przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. wnosił o oddalenie powództwa (odpowiedź na pozew k.59-60).

Powód wskazywał również na nieprawidłowości w leczeniu podczas pobytu w Areszcie Śledczym w B..

Postanowieniem z 22 stycznia 2010r. Sąd jako reprezentanta Skarbu Państwa oznaczył dodatkowo Dyrektora Aresztu Śledczego w B. (postanowienie k. 205).

Dyrektor Aresztu Śledczego w B. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych (pismo k. 236-237).

Stanowiska stron w toku procesu nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. M. w wieku 9 lat doznał urazu oka prawego. Nie był operowany, brak dokumentacji z leczenia powoda w tym okresie (zeznania A. M. k. 850-855).

Od 1998r. powód odbywa karę pozbawienia wolności w zakładach karnych. Już przy pierwszym wpisie odnotowano podczas badania „jednooczny uraz OP w 9r. ż/proca” (książka zdrowia skazanego).

5 lipca 2004r. powód uzyskał orzeczenie o niepełnosprawności stopnia lekkiego na stałe. Stwierdzono trwałe uszkodzenie oka prawego (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 463).

W Zakładzie Karnym w C. A. M. przebywał m.inn. od 20 kwietnia 2007r. do stycznia 2010r.

29 stycznia 2008r. zgłosił się do ambulatorium podając, że w dzieciństwie doznał urazu prawego oka, a na początku stycznia zauważył pogarszające się widzenie tego oka – mgłą przesłaniającą widzenie od strony skroni. Domagał się wizyty u okulisty (wpis w książeczce zdrowia skazanego k. 525, zeznanie świadka W. P. k. 76-76v, zeznania świadka Z. P. k. 114-114v). Tego dnia został skierowany do kontroli okulistycznej na oddziale okulistycznym szpitala w K.. Lekarz okulista po badaniu skierował powoda na leczenie w szpitalu resortowym w B.. W tym czasie w Zakładzie Karnym w C. karę odbywał również S. K. (zeznania świadka S. K. k. 396).

30 stycznia 2008r. powoda przetransportowano do Aresztu Śledczego w B.. Od 31 stycznia 2008r. do 8 kwietnia 2008r. przebywał w Zakładzie Opieki Zdrowotnej Aresztu Śledczego w B. Oddział Okulistyczny (karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 291, przebieg choroby k. 292-294, wpisy w książeczce zdrowia skazanego k. 525-528, świadectwo lekarskie z 29 lutego 2008r. k. 537-538). Stwierdzono obniżenie ostrości wzroku oka prawego, zwichnięcie i zmętnienie pourazowe soczewki oka prawego, odwarstwienie siatkówki oka prawego, stan po urazie gałki ocznej prawej.

26 lutego 2008r. i 18 marca 2008r. był konsultowany w Oddziale Okulistycznym (...) Publicznego Szpitala (...) w K.. Wykonywano badania (karta informacyjna k. 528, świadectwo lekarskie z 29 lutego 2008r. w książeczce zdrowia skazanego, opis k. 293v i 294v, zeznania powoda k. 850-855).

17 marca 2008r. powód podpisał zgodę na zabieg operacyjny oka prawego w klinice okulistycznej w K. pod konwojem. W okresie oczekiwania na zabieg był konsultowany stomatologicznie i internistycznie. Przed operacją wykonano badanie ERG siatkówki oka prawego – zapisy wyciszone. Został poinformowany o niekorzystnym rokowaniu co do widzenia tym okiem i że celem zabiegu będzie zachowanie gałki ocznej lub opóźnienie jej zaniku (dokumentacja k. 242). 19 marca 2008r. wykonano zabieg operacyjny oka prawego polegający na usunięciu zwichniętej soczewki z komory ciała szklistego, usunięciu przedsiatkówkowych błon oraz błony granicznej wewnętrznej siatkówki, wykonaniu ognisk laserowych siatkówki, ewakuacji płynu podsiatkówkowego, podaniu do komory ciała szklistego oleju silikonowego i wykonaniu otworu tęczówki typu A.. Zabieg przebiegł bez powikłań. Operację odwarstwienia siatkówki wykonano metodą witrektomii, która jest metodą leczenia powszechnie stosowaną. Olej silikonowy jest stosowanym materiałem zastępczym ciała szklistego. Przy tego typu operacjach należy liczyć się z możliwymi powikłaniami, wśród których wymienia się wzrost ciśnienia śródgałkowego (opinia biegłego specjalisty chorób oczu H. R. k. 615 i jej uzupełnienie k. 636). Rany goiły się dobrze. Gdyby nie operacja, mogłoby dojść do zaniku gałki ocznej prawej. W okresie pooperacyjnym powód przebywał w oddziale okulistycznym szpitala w B., gdzie otrzymywał stosowne leki. Zalecono okresowe kontrole w poradni okulistycznej.

8 kwietnia 2008r. powód zgłosił dolegliwości bólowe oka prawego. Zalecono podawanie leków obniżających ciśnienie wewnątrzgałkowe. Ostrość widzenia oka prawego nie uległa polepszeniu, a utrzymujące się dolegliwości bólowe wymagały podawania leków obniżających ciśnienie wewnątrzgałkowe (opinia biegłego J. P. k. 215).

22 kwietnia 2008r. A. M. został przewieziony do Zakładu Karnego w C. ze wskazaniem dalszego leczenia miejscowego i zaleceniem stosowania kropli do oka prawego. Przebywał w celi z M. R. (zeznania M. R. k. 114v-115). Powód domagał się konsultacji okulisty (zeznania świadka M. K. k. 169-169v, K. W. k. 172-172v).

19 maja 2008r. zalecono konsultację okulistyczną (k. 533, książeczka zdrowia skazanego). W badaniu okulistycznym 9 lipca 2008r. stwierdzono w oku prawym brak poczucia światła. Zalecono leki obniżające ciśnienie śródgałkowe (zeznania świadka D. P. k. 75v-76, k. 544-545, książeczka zdrowia skazanego).

13 sierpnia 2008r. Sąd Okręgowy w Lublinie odmówił powodowi udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie w sprawie IV K 60/99 uznając, że może być leczony warunkach więziennych (postanowienie k. 35-35v).

20 sierpnia 2008r. zalecono badanie kontrolne w szpitalu resortowym w B.. Rozpoznano wtórne odklejenie siatkówki, zaćmę. Ustalono termin badania, ale pacjent odmówił zgody na leczenie w B. (zeznanie świadka D. P. k. 75v-76 i powoda k. 853).

21 i 22 sierpnia 2008r. powód odmówił leczenia i wyjazdu do szpitala okulistycznego w B. (k. 550-551, książeczka zdrowia skazanego).

1 września 2008r. był badany i konsultowany w Klinice (...) w L., gdzie zalecono kontynuowanie dotychczasowego leczenia, kontrolne badanie ciśnienia wewnątrzgałkowego (k. 552). Badający zalecił również w razie podwyższonego ciśnienia leczenie w oddziale szpitalnym w B., ewentualny zabieg operacyjny usunięcia oleju w klinice w K..

5 września 2008r. był konsultowany w Poradni Okulistycznej w C. (k. 552-553). Zalecono leki i ewentualne leczenie w resortowym szpitalu w B.. 8 września 2008r. odmówił wyjazdu do szpitala w B. (k. 553 i k. 556, 557, świadectwo lekarskie k. 554).

17 września 2008r. był badany przez okulistę. Zalecono pilne leczenie na oddziale okulistycznym, ewentualny zabieg usunięcia oleju (k. 560). Tego samego dnia został przewieziony na oddział okulistyczny w K.. Proponowano leczenie w K.. 18 września 2008r. powód wyraził zgodę na leczenie w K. (k. 561).

W Klinice (...) w K. zalecono przewiezienie powoda do szpitala w B. celem przygotowania pacjenta do usunięcia oleju silikonowego z komory ciała szklistego oka prawego (k. 561-563). Powód nie wyraził zgody na przewiezienie na oddział okulistyczny przy Areszcie Śledczym w B..

3, 10 i 15 października 2008r. był konsultowany przez okulistę (k. 564-565). 15 października 2008r. ponownie odmówił zgody na przeniesienie do B. (k. 565). 28 października 2008r. był konsultowany przez okulistę (k. 565).

25 listopada 2008r. był konsultowany w Klinice (...) w L.. Rokowania co do poprawy widzenia określono jako bardzo słabe (k. 566).

28 listopada 2008r. odmówił leczenia w oddziale okulistycznym Aresztu Śledczego w B..

12 lutego 2010r. diagnozowano jaskrę, nadciśnienie tętnicze, zalecono krople do oka. 17 czerwca 2010r. powód skarżył się na męty przed okiem prawym. Badaniem okulistycznym stwierdzono poczucie światła bez lokalizacji w oku prawym i prawidłową ostrość wzroku oka lewego. Zalecono utrzymanie leków do oka prawego. Do oka lewego zalecono krople. 25 listopada 2010r. w trakcie przeszukania celi znaleziono nadmiar leków (książeczka zdrowia skazanego). Po konsultacji okulistycznej 29 grudnia 2010r. mieniono krople do oka prawego. Ponownie okulistycznie był konsultowany 16 marca 2011r.

Powód kategorycznie odmawiał leczenia w warunkach więziennych, zwłaszcza w Areszcie Śledczym w B. (zeznanie powoda k. 854).

Jest praktycznie jednooczny od lat (k. 501, wpis w książeczce zdrowia skazanego z 5 czerwca 1998r.).

Leczenie oka prawego zostało podjęte za późno o około 20 lat (opinia biegłego sądowego M. M. (1) k. 768v). Z powodu skoków ciśnienia wewnątrzgałkowego trzeba było zmieniać leki. Powikłaniami była jaskra wtórna, niepoddająca się leczeniu oraz wtórne odwarstwienie siatkówki (opinia biegłego sądowego M. M. (2) k. 767-768v).

Aktualnie odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Ż.. Ma 48 lat. Odmawia nadal zabiegu operacyjnego w warunkach więziennych (zeznania powoda k.343-345 i 850-854).

Podczas pobytu powoda w Zakładzie Karnym w C. i w Areszcie Śledczym w B. nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w leczeniu okulistycznym powoda. Był odpowiednio badany, konsultowany i leczony. Miał zapewnioną należytą opiekę medyczną. Nie doznał żadnego uszczerbku na zdrowiu. Odwarstwienie siatkówki wystąpiło jako powikłanie po urazie oka prawego w dzieciństwie. Przeprowadzona operacja odwarstwienia siatkówki była zbiegiem nie rokującym poprawy widzenia, chodziło o zachowanie gałki ocznej. Powód otrzymywał leki ogólne i obniżające ciśnienie wewnątrzgałkowe z powodu dolegliwości bólowych po operacji i wzrostu ciśnienia w gałce ocznej. Warunki odbywania kary pozbawienia wolności, jak również transport do C. po zabiegu operacyjnym nie wpłynęły na przebieg leczenia i nie pogorszyły stanu zdrowia powoda. Uzyskał wszelkie świadczenia zdrowotne odpowiadające wymogom wiedzy medycznej, przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych dla udzielającego świadczenia środków leczenia zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej. Były przeprowadzone postępowania diagnostyczne z należytą starannością. Przeprowadzony zabieg operacyjny nie miał wpływu na stopień niepełnosprawności powoda wynikający z orzeczenia o niepełnosprawności (opinia specjalisty chorób oczu J. P. k. 214-216, opinia biegłego U. G. k. 259-263 i k. 285, opinia biegłego H. R. k. 614-615 i k. 636).

W sprawie I C 257/08 Sądu Rejonowego w Chełmie A. M. dochodził przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. zapłaty kwoty 10.000zł i 10.000zł z tytułu złych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Powództwo zostało oddalone (opis wyroku i uzasadnienia k. 476-484v).

Przytoczony wyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Sąd w całości obdarzył wiarą dowody z dokumentów. Nie były kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości Sądu.

Zeznania świadków i powoda Sąd obdarzył wiarą w zakresie, w jakim poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne.

Na okoliczność ewentualnych nieprawidłowości w leczeniu powoda miarodajne były opinie biegłych sądowych, specjalistów z zakresu okulistyki.

Opinie biegłych są wyczerpujące i rzetelne. Nie są sprzeczne, co do oceny stanu zdrowia i leczenia powoda, jak również co do okoliczności, że powód uzyskał należyte świadczenia medyczne.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka A. A. (2), który nie stawiał się na wezwania, kierowane na adres wskazany przez powoda. Nie został doprowadzony przez policję, ponieważ funkcjonariusze nie zastali świadka, a mieszkanie było zamknięte (notatka urzędowa k.187, pismo powoda k. 198). Pominął również dowód z zeznań A. K., ponieważ powód nie wskazał adresu świadka (postanowienie k. 76v, zobowiązanie k. 78v, pismo powoda k. 82).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i podlega oddaleniu w całości.

Przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa reguluje art. 417 § 1 k.c., w świetle którego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa.

Skarb Państwa odpowiada, gdy:

- a) powstała szkoda przy wykonywaniu władzy publicznej,
- b) na skutek niezgodnego z prawem działania albo zaniechania funkcjonariuszy publicznych,
- c) zachodzi adekwatny (normalny) związek przyczynowy pomiędzy działaniem lub zaniechaniem, a wyrządzoną szkodą.

Wykonywanie władzy publicznej obejmuje nie tylko akty władcze państwa w ścisłym tego słowa znaczeniu, takie jak np. wydawanie orzeczeń czy decyzji, ale także czynności o charakterze porządkowym lub organizacyjnym, czy też inne czynności faktyczne realizowane w wykonywaniu kompetencji przez upoważnione do tego osoby (np. funkcjonariuszy służb więziennych), jeśli mieszczą się w obszarze kompetencji organów władzy publicznej, a więc należą do sfery wykonywania władzy publicznej.

Zachowanie funkcjonariusza jest bezprawne, jeśli pozostaje w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym, przez który należy rozumieć nie tylko obowiązujące ustawodawstwo, ale również ogólnie przyjęte w społeczeństwie zasady współżycia.

Do okoliczności wyłączających bezprawność należy zaliczyć: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego oraz działanie w ochronie uzasadnionego interesu.

Postępowanie dowodowe, a szczególności opinie biegłych sądowych, wykazało, że powód uzyskał wszelkie odpowiednie do jego stanu zdrowia świadczenia medyczne. Był konsultowany i leczony okulistycznie z należytą starannością. Działaniom pozwanego nie można zarzucić bezprawności. Nie zostały zatem spełnione przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa z art. 417 k.c.

Zasady odbywania kary pozbawienia wolności reguluje ustawa z 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. 1997.90.557). Art. 115 k.k.w. dotyczy świadczeń medycznych. Skazanemu nie przysługuje prawo wyboru lekarza, a świadczenia udzielane są przede wszystkim przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności.

Pozwany zobligowany był do zapewnienia powodowi świadczeń zdrowotnych zgodnie z regułami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31 października 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności (Dz.U. z 2003, nr 204, poz. 1985). Rozporządzenie uchylone zostało z dniem 11 lipca 2010r. ustawą z 7 maja 2009r. o uchyleniu lub zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U. 2009.98.817).

Nie ma również podstaw do uwzględnienia powództwa na zasadzie art. 417 2 k.c. Powód nie doznał żadnej szkody ani krzywdy na skutek działania bądź zaniechania pozwanego. Stan prawnego oka powoda nie wynika z zaniechań pozwanego, ale jest następstwem urazu, którego powód doznał w dzieciństwie i za następstwa, którego pozwany nie ponosi odpowiedzialności.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania uzasadnia treść z art. 102 k.p.c. Powód odbywa długoterminową karę pozbawienia wolności. Nie ma żadnego majątku. Subiektywnie przekonany jest o słuszności swego stanowiska.

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono na zasadzie art. 113 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. 2014.1025 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze i na podstawie powołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.